

VIRKSOMHETSREGNSKAP 2007 VIRKSOMHETSPLAN 2008

INNHold

S 1	Fra kontoret	S 9	Barbariske handlinger
S 2	Saksstatistikk	S 10	Strategier
S 3	Innvilget opphold i Norge		Organisatorisk
S 4	Hvor er sakene meldt fra i 2007	S 11	Snøballkvinner
S 5	Saker etter opprinnelsesland		Iranske asylsøkere
S 7	I historisk perspektiv		Kursing
S 8	Asylsøkerbølgen – en kommentar	S 12	Konferanseprogrammet

Fra kontoret

Jeg kaller meg barfotarbeider i menneskerettigheter. I de 12 årene jeg har arbeidet i Rådgivningsgruppa, har jeg hatt saksansvar for mer enn 2000 saker, med implikasjoner for svært mange mennesker. Vi reklamerer ikke for virksomheten. Vi annonserer ikke. Men vil påstå det er behov for den. Det er virksomhet som krever høy kompetanse. Siktemålet må være en profesjonalisering, med krav til utdanning, kvalifisering og lønn. Jeg vil påstå at vi gjør en viktig jobb og er et viktig korrektiv til skumle tendenser til systematisk å ekskludere grupper fra menneskeverd og likeverd. Samtidig er vi i en desperat situasjon.

Arbeidsmengden øker. Det er begrenset hvor lenge jeg kan holde dagens tempo.

Vi har stadig tilhold i Trondheim Menneskerettighetshus. Kommunalt tilskudd har vært på 135.000 + 10.000 kr. Medlemskontingent på 50.000 Husleia har vært på 106.000 kr, telefon 17.700 og kopiering 36.500 kr, porto 10.000, lønnsutgifter 0. Det har, i tillegg til masseutsendelser og e-post gått ut 2.100 brev per post eller faks. Antall telefonsamtaler har vi ikke tall på. Med et gjennomsnitt på 20 inngående samtaler pr dag, vil vi komme opp i mellom 5 og 10.000 – inngående.

Som praksismedarbeidere har kontoret i løpet av året hatt:

- Dr Rune Linder – Han driver nå sin virksomhet som gatepsykiater
- Anicet Dieu Oliver – Han har tatt over ansvar som regnskapsfører
- Karez Berwari – Hun fortsetter inn i nyåret med spesielt ansvar for Snøballkvinnene
- Olga Pavlova -
- Rabia Sadeq Khan – Hun arbeider med diverse prosjekter for Snøballkvinnene

Stor takk til disse og til alle de som uten vederlag har stilt som tolk og kunnskapsbase og på andre måter hjulpet med dette og hint.

Med hilsen

Bernt Hauge
Daglig leder

SAKSSTATISTIKK

1997	
Ved årsskiftet ble det videreført	6 saker fra 95 96 saker fra 96
I løpet av året ble journalført	111 saker fra 97
I alt var til behandling	206 saker

1998	
Ved årsskiftet ble det overført	4 saker fra 95 56 saker fra 96 80 saker fra 97
I løpet av året ble det journalført	115 saker fra 98
I alt var det til behandling	225 saker

1999	
Ved årsskiftet ble det overført	27 saker fra 96 31 saker fra 97 95 saker fra 98
I løpet av året ble det journalført	124 saker fra 99
I alt var til behandling	227 saker

2000	
Ved årsskiftet ble det overført	22 saker fra 96 28 saker fra 97 55 saker fra 98 95 saker fra 99 155 saker fra 00
I alt var til behandling	355 saker

2001	
Ved årsskiftet ble det overført	2 saker fra 96 10 saker fra 98 57 saker fra 99 119 saker fra 00
I løpet av året ble journalført	164 saker fra 01
I tillegg ble reaktivisert	7 saker
I alt var til behandling	359 saker

2002	
Ved årsskiftet ble det overført	1 saker fra 96 7 saker fra 98 36 saker fra 99 81 saker fra 00 128 saker fra 01
I løpet av året ble det journalført	196 saker fra 02
I tillegg ble reaktivisert	3 saker
I alt var til behandling	452 saker

2003	
Ved årsskiftet ble det overført	1 saker fra 96 5 saker fra 98 14 saker fra 99 59 saker fra 00 62 saker fra 01 126 saker fra 02
I løpet av året ble det journalført	170 saker fra 03
I alt var til behandling	437 saker

2004	
Ved årsskiftet ble det overført	1 saker fra 96 6 saker fra 98 7 saker fra 99 36 saker fra 00 40 saker fra 01

	66 saker fra 02 123 saker fra 03 206 saker fra 04
I løpet av året ble det journalført	
I alt var til behandling	485 saker

2005	
Ved årsskiftet ble det overført	1 saker fra 96 2 saker fra 98 1 saker fra 99 7 saker fra 00 23 saker fra 01 33 saker fra 02 74 saker fra 03 175 saker fra 04
I løpet av året ble journalført	211 saker fra 05
I alt var til behandling	527 saker

2006	
Ved årsskiftet ble overført	1 saker fra 96 2 saker fra 98 1 saker fra 99 1 saker fra 00 9 saker fra 01 17 saker fra 02 43 saker fra 03 115 saker fra 04 170 saker fra 05
I løpet av året ble det journalført	195 saker fra 06
I alt var til behandling	554 saker

2007	
Ved årsskiftet ble overført	1 saker fra 96 2 saker fra 98 1 saker fra 99 1 saker fra 00 6 saker fra 01 6 saker fra 02 11 saker fra 03 54 saker fra 04 100 saker fra 05 145 saker fra 06
I løpet av året ble det journalført	209 saker fra 07
I alt var til behandling	534 saker

2008	
Ved årsskiftet ble det overført	1 saker fra 00 5 saker fra 01 5 saker fra 02 6 saker fra 03 35 saker fra 04 85 saker fra 05 118 saker fra 06 171 saker fra 07
Til sammen videreføres til 2008	426 varme saker
I disse 11 årene er journalført	1856 saker
I 1996 ble journalført	215 saker
I alt	2071 saker

For årene 1986 – 1995 har vi ikke utarbeidet statistikk

INNVILGET OPPHOLD I NORGE

Sak fra år	Familiegjenforening			Etter søknad om asyl			Oppholdstillatelse			
	M	K	B	M	K	B	M	K	B	
2001							1			
2002										
2003							3	1	2	
2004		1	3				8	5	12	
2005		1	1				4	2	4	
2006	1	2	1	1			13	7	17	
2007	2	3	4				7			
	3	7	10	1			35	15	35	
Til sammen							39 menn	22 kvinner	og 45 barn	I alt 106 personer

' Det er 1 kvinne fra India som endelig fikk oppholdstillatelse i forbindelse med arbeid.

M – Menn K – Kvinner B - Barn

Dermed blir de siste 6 års statistikk:

2002	93 personer
2003	57 personer
2004	85 personer
2005	84 personer
2006	67 personer
2007	106 personer

Tatt i betraktning at de fleste kommer til Rådgivningsgruppa på et sent stadium, som et siste håp, (i 2007 var 88 av sakene asylsaker med endelig vedtak), så kan man si at dette er et pent resultat. Selv er vi imidlertid betenkt. Bemerk for eksempel hvor lenge mange av personene har vært i systemet og ventet.

Noe av det som har gitt utslag på årets statistikk, er ny forskriftsbestemmelse vedrørende barn. Stortingsrepresentantene Holmås, Lysbakken, Kleppa og Skjælaaen meldte i 2003-2004 bekymring for barn som hadde vært lenge i mottak. De ønsket ny saksgjennomgang med sterk presumpsjon om at oppholdstillatelse skulle innvilges. Forslaget ble tatt opp igjen av representantene Tørresdal og Lilletun i 2005-2006. Statsrådets tilsvarende bemerkelsesverdige:

En slik løsning vil signalisere at dersom barnefamilier "holder ut" lenge nok, vil man til slutt få oppholdstillatelse. Dette vil igjen medføre en fare for at foreldre bruker barna som et virkemiddel for å få oppholdstillatelse.

Men initiativet har medvirket til en forskriftsendring hvor barns tilknytning til Norge skal vektlegges og hvor terskelen er blitt noe lavere enn før. Det har gitt utslag på årets statistikk. Imidlertid forventet vi at omtrent dobbelt så mange skulle bli gitt oppholdstillatelse.

Noe annet som har gitt utslag, er saker fra Afghanistan. Jf at de fleste av de som kommer fra provinsen Ghazni nå innrømmes oppholdstillatelse. Vi minnes sultestreiken i 2005 og pilegrimsmarsjen i 2006.

Barn og afghanere fra Ghazni. Systemet er påvirkelig. Men det sitter langt inne. Tilbaketog som dette, fungerer som taktiske konsesjoner i forhold til en utvikling som er ubønhørlig.

HVOR SAKENE ER MELDT FRA I 2007

MIDT-NORGE

	Saker	Menn	Kv	Barn
Sør-Trøndelag				
Trondheim	71	58	26	27
Kyrksæterøra	10	9	3	5
Orkanger	4	2	4	6
Skaun	1	1	1	
Bjugn	1	1	1	
Frøya	1	1	1	3
Støren	3	3		
Melhus	2	2		
Malvik	3	2	2	1
Nord-Trøndelag				
Namsos	5	4	1	4
Verdal	5	4	2	4
Steinkjer	1	1	1	3
Levanger	10	7	4	3
Meråker	1		1	2
Møre og Romsdal				
Tingvoll	6	6	1	6
Sunnalsøra	3	2	1	1
Åndalsnes	1	1	1	1
Kristiansund	1	1		
Til sammen	129	104	50	66

NORD-NORGE

	Saker	Menn	Kv	Barn
Troms				
Finnsnes	4	3	1	1
Melbu	8	5	6	7
Setermoen	1	1		
Nordland				
Narvik	1		1	
Svolvær	1	1		
Sandnessjøen	2	2		
Brønnøysund	1	1		
Til sammen	18	13	8	8

OSLO OG BERGEN

Oslo	6	5	1	
Bergen	1	1	1	
Til sammen	7	6	2	

VESTLANDET

Sogn og Fjordane				
Førde	1	1		
Sogndal	1	1		

Hordaland

Os	1	1	1	2
Rogaland				
Nærbø	1	1		
Til sammen	4	4	1	2

AGDER OG TELEMARKE

Vest-Agder

Kristiansand	2	1	1	
Søgne	1	1		

Aust-Agder

Birkeland	8	7	5	5
Telemark				
Rjukan	3	2	2	6
Til sammen	14	11	8	11

ØSTLANDET

Oppland

Vang i Valdres	2	2		
Gjøvik	1	1		
Toten	1	1	1	2

Hedmark

Hamar	1		1	
Tynset	1		1	

Buskerud

Lier	1	1		
Drammen	1		1	

Akershus

Ski	1		1	
Strømmen	1	1		

Østfold

Fredrikstad	1	1	1	

Vestfold

Sandefjord	1	1		
Til sammen	12	8	7	2

OPPSUMMERT

- 184 nye saker, med
 - 146 menn
 - 76 kvinner
 - 89 barn
- Fra 19 fylker (Alle utenom Finmark)
- Fra 46 forskjellige kommuner

I tillegg er journalført 25 temasaker, sli at det **I 2006 er journalført til sammen 209 saker**

Statistisk, målt etter antall nye saker, er aktivitetsnivået nesten eksakt som i 2006

SAKER ETTER OPPRINNELSES LAND

EUROPA	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	96 – 00	
Russland	7		1						8
Tsjetsjenia	2	3	1	1					7
Moldova	1			1					2
Azerbajdjan	1	1	4					1	7
Armenia	2		1						3
Ukraina	1								1
Romania	1								1
Estland			1						1
Serbia	1		1						2
Bosnia				1					1
Makedonia	1								1
Kosovo	3	10	2						15
Albania		2							2
	20	16	11	3				1	51
SENTRAL-ASIA	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	96 – 00	
Afghanistan	39	29	10	14					92
Kirgisistan	3		1						4
Usbekistan	1			2	2				5
Turkmenistan				1					1
Kasakhstan		1							1
	43	30	11	17	2				103
ØST-ASIA	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	96 – 00	
Vietnam	1								1
Sri Lanka	1	2			1				4
Kina	1	1							2
India			1						1
Bhutan	1								1
Nepal	1								1
Bangladesh			1						1
	5	3	2		1				11
MIDT-ØSTEN	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	96 – 00	
Irak	19	17	9	4		1		1	51
Palestinere	13	6	4	2	1				26
Iran	19	11	20	7					57
Syria	1	3							4
Libanon	1		1						2
	53	37	34	13	1	1		1	140
ØST-AFRIKA	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	96 – 00	
Somalia	14	19	14	3					48
Etiopia	5	8	17	5	4		5		44
Eritrea	1	4		1	2				8
Burundi	4	1	1	4		1			11
Rwanda	3	2	1					1	7
Uganda			1					1	2
Zimbabwe	2								2
	29	34	34	13	6	1	5	2	122

VEST-AFRIKA	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	96 – 00	
Angola		2		1					3
DR Kongo	9	3							12
Kongo Brazzaville	2								2
Kamerun	3	3	1	1					8
Nigeria	3	4	4	1		2			14
Benin	2								2
Ghana	5	1	1						7
Elfenbenskysten	1								1
Liberia	2								2
Sierra Leone	2	5	1						8
Guinea Conakry		3							3
Senegal	1								1
Mali	1								1
	31	21	7	3		2			64
NORDA-AFRIKA	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	96 – 00	
Sudan	11	3		4		2	1		21
Tchad								1	1
Libya		1							1
Algerie	1	3			1				5
Tunis	1								1
Niger		1	1	1	1				4
Vest Sahara			1						1
	13	8	2	5	2	2	1	1	34
AMERIKA	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	96 – 00	
Argentina	1								1
Cuba				1					1
	1			1					2
	195	149	101	55	12	6	6	5	526

Saker fra 59 forskjellige land.

- 51 saker fra Europa, 30 fra tidligere Sovjetunionen og 21 fra tidligere Jugoslavia
- 103 saker fra Sentral-Asia; hvorav 92 fra Afghanistan
- 11 saker fra Øst-Asia
- 140 saker fra Midt-Østen, hvorav 51 fra Irak, 57 fra Iran og 26 om palestinere
- 122 saker fra Øst-Afrika, hvorav 48 fra Somalia, 52 fra Etiopia/Eritrea og 11 fra Burundi
- 64 saker fra Vest-Afrika, hvorav 12 fra DR Kongo og 14 fra Nigeria
- 34 saker fra Nord-Afrika, hvorav 21 fra Sudan
- 2 saker fra Amerika

Av sakene som ble journalført i 2007, var

- 133 Asylsaker
 - 99 omgjøring/utvisning og lignende
 - 20 på klagestadiet
 - 19 under første gangs behandling
 - 4 Dublinsaker
- 26 familiegjenforeningssaker hvorav 7 med søknad fra Norge
- 6 pass eller statsborgerskap
- 22 sosiale saker
- 22 samle- og temasaker

I HISTORISK PERSPEKTIV

10.01.08 ble en familie på 4 hentet fra mottak kl 4 om morgenen for uttransportering til Kosovo. Det var 4-årsdagen til familiens yngste, en gutt med Downs syndrom. Her var han under behandling og trening etter individuell plan. Etter de rapportene vi har fra Kosovo, har de offentlige tilbudene for barn med Downs syndrom karakter av forfølgelse, mens barna i det offentlige rom er fritt vilt for mobbing.

En slik form for uttransportering, en slik form for timing, minner om ting vi i Norge etter Andre Verdenskrig er forpliktet til ikke å like. I den sammenheng minner vi om at Holocaust ikke var forbeholdt jøder, men var rettet mot å eliminere det som ble ansett for mindreverdige, som sigøynere og utviklingshemmede. Merk hvilken vekt menneskerettighetene legger på uttrykk som menneskeverd, likeverd og iboende verdighet.

Det er Wergelandår i år. Det er naturlig å bruke denne saken som en symbolsak. Henrik Wergeland ble født 17.06.1808. Altså for 200 år siden. Det vi ønsker å sette fokus på og høste lærdom av, er hans arbeid for å justere på Grunnlovens § 2, jødeparagrafen.

I Christian 5s Norske Lov av 1687 ble bestemt at ingen jøder måtte oppholde seg i Norge uten kongelig leidebrev. Dette ble forsterket i grunnloven av 1814:

Jøder ere fremdeles udelukkede fra Adgang til Riget

Jøder, den tids fremmede som skulle holdes utenfor vårt likeverd. Henrik Wergeland tok likeverd på alvor. I 1831 skrev han:

*kun den fromme synger vel
sit "Love Altings Gud " farvel.
Christen, Moslem, Hedning, Jøde
maae tilsidts hverandre møde
innen samme Faders Arme
bede Alle "Gud forbarme".*

I 1839 la han fram forslag om endring av Grunnlovens § 2.

I kampen videre formulerte han seg slik (Sannhetens Arme):

*Jeg tror vår Grundlov bedst paa Jord;
dog ei bedst er hvert et ord.
Saaledes troer jeg for Exempel
at Hver bør vælge frit sit Tempel.
Man friest være maa i Tro
thi bør forandres p.2.*

Etter Stortingsbehandling i 1839, 1842, 1845 og 1848 ble den famøse setningen fjernet i 1851.

Vi velger å tro at det ikke var ordene for ordenes skyld Wergeland tok til motmæle mot, men substansen, ordenes bitre konsekvens for de menneskene ordene rammet. Poenget var ikke at ekskluderingsmekanismen var i grunnloven, men at det var en slik gjeldende ekskluderingsmekanisme. Vårt siktemål og vår innsats i Wergelandåret er å sette søkelys på, identifisere og gjøre innsats for å få luket bort slike ekskluderingsmekanismer.

Henrik Wergeland var ikke typisk norsk. Men et glitrende forbilde. Forbilde kan trenge. For ekskluderingsmekanismene gror fram. De er ugresset i demokratiets hage. Rasehygiene mot tatere og samer, barn på institusjon, tyskertøser og lebensbornbarn, osv. I dag dyrkes ugresset av landets sterkeste stat i staten, organisatorisk klistret til et europeisk samarbeid, med motto som hjemmel og gjeldende praksis, innvandringspolitiske hensyn, allmennpreventive hensyn og andre hensyn.

ASYLSØKERBØLGEN - EN KOMMENTAR (DENNE SIDEN ER SAKSET FRA VIRKSOMHETSREGNSKAPET FOR 2006)

Statistikk, over 10 år. Vi kan gjøre våre refleksjoner. Kanskje høste anerkjennelse for arbeidet. Vi ser på en annen statistikk over samme periode. UDIs statistikk over antall mennesker som hvert år søkte asyl i Norge.

- I 1995, 1996 og 1997 var det omtrent jevnt, ca 2000 mennesker som søkte asyl hvert år.
- I 1998 startet bølgen. Antallet steg radikalt. 8.000 nye asylsøkere.
- I 2000 var det 10.000 nye asylsøkere.
- Toppen hadde vi i 2002 med over 17.000 nye asylsøkere
- Hvorpå tallet har sunket radikalt, til noe over 5.000 nye asylsøkere i 2005 og 2006.

Antallet beboere på mottak synker stadig.

Statistikken viser en bølge av asylsøkere som har strømmet inn i vårt land, mens vi nå muligens nærmer oss det som kan være et normalnivå.

Vi ser en tilbakekoblingsmekanisme i funksjon. Antall asylsøkere økte radikalt. Tiltak måtte settes i verk. De ble prinsipielt diskutert i Stortingsmelding nr 17, (2000-2001). Vi ser et samordnet program av tiltak. For eksempel:

- MUF-vedtaket og stadig skarpere vedtakspraksis -
- Mer effektivt europeisk samarbeid (Schengen-Dublin) og grensekontroll
- Opprettelse av Utlendingsnemnda
- Redusert adgang til midlertidig arbeidstillatelse
- Bortfall av norskundervisning
- Bortfall av økonomisk støtte
- Bortfall av botilbud
- Reduksjon av advokatbistand

Det ser ut til at vi har kommet til en form for en avrunding i programmet, selve utdrivningsfasen:

- Større ressurser til politiet til uttransportering og uttransporteringsaksjoner
- Egen utvisningsavdeling ved Utlendingsdirektoratet
- Egne utvisningsprosjekter

Vi skulle gjerne sett en annen tilbakekoblingsmekanisme aktivert. Den er beskrevet i verdenserklæringens innledning:

Da tilsidesettelse av og forakt for menneskerettighetene har ført til barbariske handlinger som har rystet menneskehetens samvittighet, og da fremveksten av en verden hvor menneskene har tale- og trosfrihet og frihet fra frykt og nød, er blitt kunngjort som folkenes høyeste mål

Det var den gang barbariske handlinger rystet menneskehetens samvittighet, og man foreskrev tiltak mot barbariske handlinger. Nå ser det ut til at man befletter seg mot å ryste samvittighet og derfor foreskriver tiltak mot ofrene.

Det er ikke slikt som utvikler kjærlighet. Tvert imot. Det er nærmere å være en modell for hatets og fryktens spiral, noe vi oppfatter som slett samfunnspedagogikk.

Antallet asylsøkere på mottak er radikalt redusert: Noe av det vi også registrerer, er at de psykiske belastningene har økt og økt sterkt.

BARBARISKE HANDLINGER

Verdenserklæringen er gjennomført med å balansere sine utsagn.. Jf artikkel 1:

- *Alle mennesker er født frie og med samme menneskeverd og menneskerettigheter.*
- *De er utstyrt med fornuft og samvittighet og bør handle mot hverandre i brorskapets ånd.*

På den ene siden fødselsverd og fødselsrett. På den andre siden evner og handlingsansvar.

Vi skal konsentrere oss om balansen mellom på den ene siden artikkel 3, og på den andre siden artiklene 4 og 5:

3. *Enhver har rett til liv, frihet og personlig sikkerhet.*
4. *Ingen må holdes i slaveri eller trelldom. Slaveri og slavehandel i alle former er forbudt.*
5. *Ingen må utsettes for tortur eller grusom, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff.*

Her er Verdenserklæringens 2 begrep for barbariske handlingene mot enkeltmennesket, **tortur** og **slaveri**.

Vi har tidligere, i vår studie av *Menneskerettigheter og Mental Helse*, drøftet torturbegrepet. Torturkonvensjonen definerer tortur som enhver handling som påfører alvorlig smerte eller lidelse, fysisk eller psykisk, når dette skjer med hensikt. Ut i fra den enkeltes smerter og lidelser, sett i forhold til hva slags krenkelser som har påført disse, kan vi tegne opp en profil av menneskerettigheter/krenkelser som motsvarer tortur/ikke tortur. Det er ikke uten grunn at begrepet knyttes sammen med ordene *grusom, umenneskelig og nedverdiggende*.

Tilsvarende regner vi gjennom undersøkelsen *Kvinner og Jenter, Menneskerettigheter og Mental, Medisinsk og Fysisk Helse* bl.a. å komme nærmere inn på slaveribegrepet.

Torturbegrepet er knyttet til å påføre smerte og lidelse.

Slaveribegrepet knyttes til å disponere, kontrollere og handle med andre mennesker.

Vi forsøker altså å utvikle instrumenter for å tegne den enkeltes menneskerettighetsprofil og utviklingen av denne gjennom forskjellige faser av livet. Det vil bli et middel til å forstå alvoret av de krenkelsene som den enkelte har erfart, med mulighet for å anviser tiltak for å bøte på og eventuelt justere opp menneskerettighetssituasjonen.

Det vi videre har til hensikt å gjøre, er å snu instrumentene, fra de krenkede og mot strukturer og mønstre som krenker. Vi ønsker å identifisere barbariske strukturer og handlingsmønstre. Vi begrenser oss ikke til hva som skjer/har skjedd i landet den enkelte har flyktet fra, men vil også ta for oss norske krenkende strukturer, som asylmyndigheter og underliggende og overordnede organer.

Vi ser, jf tiltakene beskrevet på s 8, paralleller til hvordan rasehygien utviklet seg i takt med hvordan ansvarlige organ fikk øket kapasitet og myndighet og ubestridelig suverenitet.

Verdenserklæringens artikkel 1 bruker kombinasjonen "*fornuft og samvittighet*". Jf Innledningens uttrykk "*barbariske handlinger som har rystet menneskehetens samvittighet*". Noe som later til å være typisk i barbariske strukturer, er at selvstendig samvittighet er underutviklet til fordel for lojalitet mot struktur og vilje til perfektjonering i oppgave.

STRATEGIER

ORGANISATORISK

Vi har snakket om det i mange år, og må ta det opp igjen. Vi er nødt til å komme over i en ny fase i arbeidet. Hvis ikke risikerer vi at Rådgivningsgruppa kollapser. Det krever økonomi. Det krever kompetanse.

Vi har sammenlignet de to fagfeltene, menneskerettigheter og helse.

Under helselovene finner vi et enormt helseapparat, hvor hver enkelt har sin personlige kontakt, og hvor kontakten ikke bare skal være tilgjengelig ved behov, men ha kompetanse og kapasitet til å gi de nødvendige tjenestene.

Under menneskerettighetslovene finner vi intet tilsvarende apparat. Det er ikke definert noen allmennpraktiker. Det er ikke definert utdanning eller kompetansekrav. Det er ikke definert som en lønnet profesjon. Det er ikke utviklet stilling eller stillingshjemler. Det er ikke på budsjettene.

Det var noe vi registrerte da vi skulle undersøke sammenhenger mellom menneskerettigheter og mental helse. Vi fant ingen forbilder når det gjaldt å gjøre en menneskerettslig diagnose, å tegne en individuell menneskerettighetsprofil, å gjøre en menneskerettslig anamnese. Det er ting som vi må arbeide med å utvikle selv.

Vår tanke er å videreutvikle kontoret til et *Midt-Norsk Senter for Menneskerettigheter*, eventuelt et *Midt-Norsk Senter for Miljø og Menneskerettigheter*. Første trinn i den utviklingen må være, enten:

- at det fra noen instans bevilges nok penger til å ansette et kompetent menneske på en tre års kontrakt til å lede kontoret, mens jeg fortsetter arbeidet som seniorrådgiver og utvikler

eller

- at kommune, fylke og andre går sammen om å etablere en ideell stiftelse og skyter inn nok penger til at denne stiftelsen skal kunne utvikle seg.

Et Midt-Norsk Senter for Menneskerettigheter vil, tilsvarende helsevesenet, ha oppgave ut over å tjene enkeltindividene i forhold til deres menneskerettslige problemer. Det vil, som denne rapporten også kan være egnet til å illustrere, kunne være av betydning i det forebyggende menneskerettighetsarbeid.

Da Joseph Rotblat og Pugwash fikk Nobelprisen i 1994, medvirket vi til en konferanse på NTNU om "*Vårt ansvar for hvordan vi bruker våre kunnskaper*". Det gjaldt tanken at all læring, og spesielt på de høyere trinn, må ha slik bevissthet som komponent. At man skal være øvet til å se når man er i en samvittighetssituasjon og være i stand til å handle i forhold. Dessverre fikk konferansen aldri noen oppfølging. Fjorårets fredspris skulle være egnet til å illustrere at temaet stadig er aktuelt. Det er et godt stykke igjen til vi ser det vokse fram lokalt og alminnelig bevissthet, engasjement og involvering i forhold til miljø og menneskerettigheter. Vi vil med Midt-Norsk Senter for Menneskerettigheter se det som en oppgave å medvirke til å etterutdanne etater og grupper i forhold, samtidig som vi gjerne vil medvirke til undervisningsprosjekter hvor barn og unge ikke bare får orientering om menneskerettigheter, men øvelse i å fungere som menneskerettighetsoperatører.

SNØBALLKVINNER

Fjorårets Torg for Likeverd, Konferanse om Ytringsfrihet og Konferanse om Frihet fra Frykt og Nød, hadde kjønnsforfølgelse av kvinner og jenter som spesielt tema. Dette ble administrert gjennom et handlingsrettet menneskerettighetskurs. Den 14.10.07 ble så stiftet: *SNØBALLKVINNER – interesseorganisasjon for kjønnsforfulgte kvinner.*

Navnet er etter forslag fra Kjell Olaf Jensen. Regjeringen har handlingsplaner mot visse former for kjønnsforfølgelse, omskjæring, tvangsgifte og menneskehandel. Noe av det vi erfarer, er at den kjønnsforfølgelsen vi får beskrevet, omskjæring, tvangsgifte, husslave osv, i stor utstrekning er forfølgelse innen den strukturen jenta hører til. Det som imidlertid er et poeng, er at hvis jenta faller eller støtes ut av den strukturen, så er det katastrofe. Hun har ikke en snøballs sjanse til å etablere seg på verdig vis. Derav navnet.

Det vi videre erfarer, og som er et tungt punkt å merke seg, er at jenter i mannsdominerte mottak kan være utsatt for et tungt og truende seksuelt press, og at jenter som av noen grunn presses til å forlate mottak, kan eksponeres for mekanismer som presser dem til prostitusjon. I Norge har vi krisesentre, og det har i så måte berget flere av våre. Noe av det som er vanskelig å få Utlendingsnemnda til å forstå, er at når ikke familiestrukturen eller annen struktur er på plass og tar henne til seg, og det ikke er krisesentre eller andre sosiale institusjoner å henvende seg til, så har ikke snøballkvinnen en snøballs sjanse til å etablere seg på verdig vis. Karrieren til smitte og død kan for mange være uhyre kort.

Vi vil i 2008 stimulere Snøballkvinnene til å utvikle seg som organisasjon. Vi satser på å kunne utvikle instrumenter og rutiner til å undersøke sammenhenger mellom *"Kvinner og jenter, Menneskerettigheter, og Mental, Medisinsk og Fysisk Helse"*. Fra skuddårsnatt til påske planlegges ny kjoleutstilling, *"Se min kjole - kvinneliv i tekst og tekstil"*. Til utstillingen planlegges konferanser og kampanjetiltak.

IRANSKE ASYLSØKERE

Etter ukentlige møter med iranske asylsøkere ble 18.12.07 forsiktig dannet *"AKTIV – organisasjon for asylsøkere fra Iran"*. Det er en bevissthet om at Forvaltningens gjeldende praksis er låst, muren av innvandringspolitiske hensyn er ugjennomtrengelig i enkeltsaker. Her må til samarbeid og strategi, organisering, utredning og kampanje.

KURSING

En asylsøker er, per definisjon og direkte oversettelse, feilplassert. Noe av det som er sørgelig, er at våre myndigheter ikke finner det som sitt overordnede mål, sammen med søkeren, å finne gode plasseringer, eller legge til rette for at han bringes inn i en god livsbane. Arbeid for å finne en såkalt riktig avgjørelse, og hvor innvandringspolitiske hensyn, allmennpreventive hensyn og andre hensyn er avgjørende, er éndimensjonalt og dermed perspektivløst, og fungerer gjerne som ødeleggende for den det gjelder, og uten at det er til glede for noen. Rent absurd blir det når dette er mennesker som samfunnet melder behov for og ønsker.

Vi vil gjerne medvirke til at asylsøkere kommer mer på banen i sine saker, får mer ut av tilværelsen her og nå og kommer nærmere til å planlegge og forberede sine liv. Ett virkemiddel er kursing i menneskerettigheter, hvor organisering, som i Snøballkvinner og Aktiv, er et første, praktiske tiltak.

KONFERANSEPROGRAMMET 2008

Det er Wergelandår i år. Det er mangfoldår. Det er menneskerettighetsår. Det er tid for og god grunn til å hente ordet *inkludering* ut av nyordenes rekke, og hente inn i mangfoldfolden noen av de som ikke har kommet så langt, og å arbeide med å utvikle inkluderingsmekanismer. Sammen med Einar Lundemo og Galleri Lundemo har vi startet et arbeid med dette og håper å kunne inkludere dette i et Midt-Norsk Senter for Menneskerettigheter.

Se s 7, 8 og 9. Vi skrev:

Vårt siktemål og vår innsats i Wergelandåret er å sette søkelys på, identifisere og gjøre innsats for å få luket bort slike ekskluderingsmekanismer.

Det bar frukter i fjor å ha et gjennomgangstema i konferanseprogrammet. I år er altså valget å sette søkelys og ord på fenomen av samme rot og onde som den tids jødeparagraf, med tanke på å bekjempe uvesenet.

Som foreløpig program for årets konferanser har vi:

Lørdag 26.01.08	Rådgivningsgruppa
Kl 10 – 12	Seminar Rådgivningsgruppa setter lys på barbariske handlinger og barbariske strukturer
kl 13 – 15	Årsmøte
Lørdag 02.02.08	Snøballkvinnene
Kl 10 – 13	Seminar og rådsmøte i Snøballalliansen
Kl 14 – 17	Ordinært årsmøte
Kl 18 – 21	Sosial aften
29.02.08 - 14.03.08	Snøballkvinnenes 8. mars Utstilling og kampanje
28.03.08 – 30.03.08	Aktiv Seminar – Barbariske strukturer i Iran
Fredag 09.05.08	Rådgivningsgruppa
Kl 10 – 15	Seminar Barbariske strukturer og ondskapens banalitet
14.06.08 – 17-06-08	Rådgivningsgruppa, Snøballkvinner mf fl 17.06. er Wergelands 200-års dag Torg for likeverd - Med søkelys på tidens jødeparagrafer
22.08.08 – 23.08.08	Rådgivningsgruppa og Snøballkvinner Konferanse om ytringsfrihet Om å ryste menneskehetens samvittighet
02.10.08 – 04.10.08	Rådgivningsgruppa, Snøballkvinner m. fl. Utstøtelsens konsekvens Slavebegrepet
Mandag - 01.12.08	Rådgivningsgruppa - Konferanse om religionsfrihet

Det er første gang vi har satt opp konferanseprogrammet så lang tid på forhånd, og vi tar alle mulige forhold om programendringer.